

ВИСНОВОК

Міністерства економіки України за результатами опрацювання проектів актів на предмет впливу реалізації актів на показники економічного і соціального розвитку, а також відповідності зобов'язанням України за Угодою про заснування Світової організації торгівлі

до проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки” (далі – проект постанови)

розробник Національне агентство з питань запобігання корупції

Суть проекту

Проектом постанови передбачається:

1. Затвердження Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки (далі – Програма).

2. Персональна відповідальність за забезпечення виконання заходів Програми покладається на міністрів та керівників (осіб, які виконують їхні обов'язки) інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, державних підприємств, установ та організацій, відповідальних за здійснення передбачених Програмою заходів.

3. Забезпечення виконання Програми в межах видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законом, міністерствами, іншим центральним і місцевим органам виконавчої влади, державними підприємствами, установами, організаціями, подання ними Національному агентству з питань запобігання корупції інформації про стан виконання заходів, передбачених Програмою та статистичної інформації, визначеної частиною другою статті 18³ Закону України “Про запобігання корупції”.

4. Забезпечення Національним агентством з питань запобігання корупції:

1) затвердження у визначені Програмою строки:

порядку координації реалізації Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з її виконання;

порядку моніторингу та оцінки ефективності реалізації Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з її виконання;

порядку надання міністерствами, іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади, державними підприємствами, установами, організаціями статистичної інформації про результати своєї роботи;

положення про інформаційну систему моніторингу реалізації державної антикорупційної політики;

2) координації реалізації Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з її виконання;

3) моніторингу та оцінки ефективності реалізації Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми з її виконання;

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Свириденко Юлія Анатоліївна**
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007EB82C004B709B00
Дійсний з 12.11.2021 0:00:00 по 11.11.2023 23:59:59

Мінекономіки

55-18/78622-03 від 08.12.2022 13:10

4) у визначені Програмою строки створення та введення в експлуатацію інформаційної системи моніторингу реалізації державної антикорупційної політики, робота якої має початися з дня, наступного за днем оприлюднення на офіційному вебсайті Національного агентства з питань запобігання корупції відповідного наказу;

5) щорічне до 1 квітня інформування Кабінету Міністрів України про результати виконання передбачених Програмою заходів, а також оприлюднення цих результатів на своєму офіційному вебсайті.

5. Органам місцевого самоврядування рекомендується забезпечити здійснення заходів, передбачених Програмою, та інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про стан їх виконання.

1. Вплив реалізації акта на показники економічного і соціального розвитку

Головним розробником зазначено, що реалізація постанови потребуватиме витрати із Державного бюджету України.

Абсолютна більшість заходів, що містяться у Програмі, фінансуватиметься в межах бюджетних видатків, призначених для функціонування відповідних центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Крім цього, відповідно до Закону України від 03.11.2022 № 2710–ІХ “Про Державний бюджет на 2023 рік” у Державному бюджеті України на 2023 рік передбачена окрема бюджетна програма “Реалізація антикорупційних стратегій” (КПКВК 6331030) у розмірі 1 740,7 тис. гривень.

Також здійснено фінансово-економічні розрахунки вартості заходів, виконавцем яких у Програмі визначено Національне агентство з питань запобігання корупції та фінансування яких у 2024 та 2025 роках має, у тому числі, забезпечуватися за окремою бюджетною програмою “Реалізація антикорупційних стратегій”.

Окрім того, значна частина заходів, передбачених проектом Програми, може бути реалізована за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги, наданої, зокрема, Європейським Союзом, Світовим банком, Європейським банком реконструкції та розвитку, Організацією економічної співпраці та розвитку.

2. Відповідність проекту акта зобов'язанням України за Угодою про заснування Світової організації торгівлі

Проект постанови за предметом правового регулювання не належить до сфер, правовідносини в яких регулюються угодами Світової організації торгівлі.

3. Зауваження та пропозиції до проекту акта

Зауваження та пропозиції до Додатку 1 до Програми:

1. Проблемою 2.2.3. “Надмірне та необґрунтоване регуляторне навантаження на бізнес, що обумовлює високий рівень корупції у цій сфері” пункту 2.2. “Державне регулювання економіки” розділу II. “Запобігання корупції у пріоритетних сферах” Додатку 1 до Програми передбачено наступний очікуваний стратегічний результат: “2.2.3.6. Здійснено перегляд регуляторних актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування щодо їх результативності; надано пропозиції щодо внесення змін до актів, які не відповідають вимогам чинного законодавства, містять корупціогенні фактори чи спотворюють конкуренцію”.

Показником (індикатором) досягнення цього підпункту є, зокрема, набрання чинності Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо скасування інструментів регулювання господарської діяльності”, який забезпечить зменшення адміністративного тиску на бізнес, зокрема, зменшення переліку інструментів державного регулювання господарської діяльності (ліцензій, дозволів, інших адміністративних послуг) не менше, ніж на 30%, та підвищення економічної активності підприємців.

Зазначимо, що Мінекономіки розроблено проект Закону України “Про прискорений перегляд інструментів державного регулювання господарської діяльності”, який 30.08.2022 схвалено на засіданні Кабінету Міністрів України та 19.09.2022 зареєстровано у Верховній Раді України за № 8058 (далі – законопроект № 8058).

Законопроект № 8058 розроблено з метою створення сприятливого середовища для прискореного розвитку українського бізнесу та економічного зростання нашої держави.

Законопроект № 8058 пропонується:

здійснити прискорений перегляд інструментів державного регулювання бізнесу (ліцензій, дозволів, інших адміністративних послуг);

скасувати надмірні та зайві інструменти державного регулювання господарської діяльності; цифровізувати інструменти державного регулювання господарської діяльності, щодо яких прийнято рішення про доцільність їх застосування.

Прийняття Закону “Про прискорений перегляд інструментів державного регулювання господарської діяльності” сприятиме зменшенню адміністративного і фінансового навантаження на бізнес, спростить умови виходу на ринок та ведення господарської діяльності, що в час захисту держави особливо важливо для кожного громадянина.

З огляду на викладене, показник (індикатор) досягнення 2.2.3.6. проблеми 2.2.3. “Надмірне та необґрунтоване регуляторне навантаження на бізнес, що

обумовлює високий рівень корупції у цій сфері” пункту 2.2. “Державне регулювання економіки” розділу II. “Запобігання корупції у пріоритетних сферах” Додатку 1 до Програми потребує доопрацювання.

2. Враховуючи зміни, що пропонується внести до підпункту 2.2.3.6. проблеми 2.2.3. “Надмірне та необґрунтоване регуляторне навантаження на бізнес, що обумовлює високий рівень корупції у цій сфері” пункту 2.2. “Державне регулювання економіки” розділу II. “Запобігання корупції у пріоритетних сферах” Додатку 1 до Програми, очікуваний стратегічний результат 2.2.3.4. “Впроваджено нову єдину інтегровану дозвільну систему доступу до ринків, що замінить існуючі різноманітні процедури, встановить спрощені правила та цифровізує всі випадки оформлення діяльності” проблеми 2.2.3. “Надмірне та необґрунтоване регуляторне навантаження на бізнес, що обумовлює високий рівень корупції у цій сфері” пункту 2.2. “Державне регулювання економіки” розділу II. “Запобігання корупції у пріоритетних сферах” Додатку 1 до Програми потребує виключення.

3. Абзацами першим та четвертим проблеми 2.2.2. “Вибіркове застосування обов’язкових правил для бізнесу, що супроводжується відповідними корупційними ризиками” пункту 2.2. “Державне регулювання економіки” розділу II. “Запобігання корупції у пріоритетних сферах” Додатку 1 до Програми передбачено таке:

“Наразі існує проблема несправедливого та вибіркового застосування обов’язкових правил до суб’єктів господарювання. Це зумовлено незавершеністю процесу переходу до превентивної і ризик-орієнтованої системи державного нагляду (контролю), наявністю надмірної дискреції з боку органів виконавчої влади та місцевого самоврядування при забезпеченні доступу до спільних обмежених ресурсів, відсутністю ефективних інструментів у суб’єктів господарювання перевірки даних про контрагентів, відсутністю повного доступу до даних про спільні обмежені природні ресурси *та неефективними, непрозорими процедурами конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства.*

У сфері бізнес-даних також присутні проблеми, пов’язані з формально обґрунтованими, але вибілковими перевірками проти бізнесу. Часто такі перевірки спровоковані веденням бізнесу з “підозрілими” контрагентами. Тому потребує вирішення проблема відсутності доступу до відкритих даних реєстрів та сервісів, доступ до яких обмежено у зв’язку з введенням в Україні режиму воєнного стану. Крім того, *реалізація проектів державно-приватного партнерства (ДПП), у тому числі концесій, наразі має свої обмеження пов’язані з відсутністю стандартизації у підготовці проектів ДПП та проведенні конкурсних процедур, проведенні процедур виключно у паперовій формі з обмеженими вимогами щодо публічності процесу та оприлюднення*

інформації, що створює нерівномірний доступ суб'єктів господарювання до інформації про наявні проекти та конкурси, що проводяться державними партнерами для реалізації проектів, зокрема із застосуванням державного та/або комунального майна, а також коштів бюджетів різних рівнів.”

Організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі визначає Закон України “Про державно-приватне партнерство” (далі — Закон).

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 1 Закону державно-приватним партнерством є співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України “Про управління об'єктами державної власності” здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним Законом.

Одночасно, відповідно до частини першої статті 5 Закону концесійний договір є однією із форм здійснення державно-приватного партнерства.

Згідно з абзацом шостим частини третьої статті 1 Закону всі інвестиційні проекти, що відповідають ознакам державно-приватного партнерства, мають бути реалізовані лише із застосуванням вимог Закону, чим передбачено єдині умови, стандарти підготовки та реалізації інвестиційних проектів, що здійснюється на умовах державно-приватного партнерства.

Разом з тим, Законом в цілому передбачено єдиний та дієвий механізм реалізації таких інвестиційних проектів, що здійснюється на умовах державно-приватного партнерства, у визначених сферах.

Водночас, розділом IV Закону встановлено чітку та прозору процедуру визначення приватного партнера на конкурсних засадах для здійснення державно-приватного партнерства.

Так, відповідно до абзацу першого частини першої статті 14 Закону визначення приватного партнера для укладення договору в рамках державно-приватного партнерства здійснюється на конкурсних засадах.

Порядок проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим (далі — Порядок) затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2011 № 384 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 № 401).

Окрім цього, положеннями Закону та Порядку передбачені вимоги щодо оприлюднення відповідної інформації.

Так, відповідно до абзаців шостого-восьмого частини п'ятої статті 11 Закону висновок за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, а в разі його непогодження також і повідомлення про відмову у погодженні висновку з обґрунтуванням причин відмови, підлягає оприлюдненню:

на офіційному веб-сайті органу, уповноваженого проводити аналіз ефективності здійснення державно-приватного партнерства, - протягом п'яти робочих днів після прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства або про недоцільність здійснення державно-приватного партнерства у встановленому законодавством порядку;

на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державно-приватного партнерства, - протягом п'яти робочих днів після погодження або відмови в погодженні висновку за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства.

Відповідно до частини другої статті 16 Закону орган, що проводив конкурс, зобов'язаний у десятиденний строк з дня визначення переможця конкурсу оприлюднити інформацію та вмотивовані роз'яснення щодо підстав визначення переможця та відхилення пропозицій інших учасників конкурсу.

Відповідно до частини першої статті 22 Закону до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державно-приватного партнерства, належать, зокрема, проведення моніторингу, узагальнення та оприлюднення в установленому порядку результатів здійснення державно-приватного партнерства, у тому числі здійснення оцінки та моніторингу загального рівня ризиків державного партнера в договорах, укладених у рамках державно-приватного партнерства.

Враховуючи зазначене, у проблемі 2.2.2. "Вибіркове застосування обов'язкових правил для бізнесу, що супроводжується відповідними корупційними ризиками" пункту 2.2. "Державне регулювання економіки" розділу II. "Запобігання корупції у пріоритетних сферах" Додатку 1 до Програми пропонується:

у абзаці першому слова *"та неефективними, непрозорими процедурами конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства"* виключити;

у абзаці четвертому речення четверте виключити.

4. Проблемою 2.2.2. "Вибіркове застосування обов'язкових правил для бізнесу, що супроводжується відповідними корупційними ризиками" пункту 2.2. "Державне регулювання економіки" розділу II. "Запобігання корупції у

пріоритетних сферах” Додатку 1 до Програми передбачено наступний очікуваний стратегічний результат:

“2.2.2.5. Впроваджено дворівневу інформаційно-телекомунікаційну систему, що забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронному вигляді, проведення концесійного конкурсу та конкурентного діалогу, а також публікацію документів у процедурі прямих переговорів з орендарем державного майна, що передається в концесію (ЕТС)”.

Показники (індикатор) досягнення даного очікуваного стратегічного результату:

“1) набрав чинності Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об’єктів та будівництва нових об’єктів, пов’язаних з післявоєнною перебудовою економіки України” (40%);

2) введено в експлуатацію Електронну торгову систему (50%);

3) проведено конкурс з визначення приватного партнера в Електронній торговій системі (10%)”.

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 1 Закону України “Про концесію” електронна торгова система (далі - ЕТС) - дворівнева інформаційно-комунікаційна система, що включає центральну базу даних та електронні майданчики, які взаємодіють із центральною базою даних через інтерфейс програмування додатків такої центральної бази даних. ЕТС забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронному вигляді, проведення концесійного конкурсу та конкурентного діалогу, а також публікацію документів у процедурі прямих переговорів з орендарем державного майна, що передається в концесію.

Відповідно до пункту 1 Розділу XII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про концесію” цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім положень, що визначають використання ЕТС, які набирають чинності з дня початку функціонування ЕТС для проведення концесійного конкурсу, конкурентного діалогу та публікації документів у процедурі прямих переговорів з орендарем державного майна, що передається в концесію, але не пізніше 1 вересня 2021 року.

Порядок проведення концесійного конкурсу та конкурентного діалогу в електронній торговій системі (далі — Порядок) затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2021 № 909.

На разі, для функціонування ЕТС прийнято всі необхідні нормативно-правові акти.

Враховуючи зазначене, пропонується очікуваний результат 2.2.2.5. в Додатку 1 до Програми викласти в наступній редакції:

“

2.2.2.5. Впроваджено електронну торгову систему, як дворівневу інформаційно-телекомунікаційну систему, що забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронному вигляді, проведення конкурсу з визначення приватного партнера (ЕТС)	1) розробка модулів ЕТС	50%	офіційний сайт Мінекономіки	Модулі ЕТС не розроблені
	2) введено в експлуатацію ЕТС	40%	офіційний сайт Мінекономіки	ЕТС не введена в експлуатацію
	3) проведено конкурс з визначення приватного партнера в ЕТС	10%	офіційний сайт Мінекономіки	конкурс з використанням ЕТС не проводиться

”

5. Враховуючи вищевикладене, пропонуємо очікуваний стратегічний результат 2.2.2.5. проблеми 2.2.2. пункту 2.2. “Державне регулювання економіки” розділу II “Запобігання корупції у пріоритетних сферах” Додатку 2 Програми викласти в наступній редакції “2.2.2.5. “Впроваджено електронну торгову систему, як дворівневу інформаційно-телекомунікаційну систему, що забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронному вигляді, проведення конкурсу з визначення приватного партнера (ЕТС)” та виключити з цього очікуваного стратегічного результату захід 2.2.2.5.1. змінивши нумерацію інших заходів.

Зауваження та пропозиції до Додатку 2 до Програми:

1. Заходами 2.2.2.1.5. - 2.2.2.1.7. в Додатку 2 до Програми передбачено розроблення та затвердження Кабінетом Міністрів України Методики оцінки ефективності державного нагляду (контролю). Звертаємо увагу, що проектом Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю)” (проект № 5837 від 05.08.2021), супроводження якого здійснюватиметься Мінекономіки згідно з заходом 2.2.2.1.1. в Додатку 2 до Програми, передбачено проведення

оцінки ефективності діяльності органів державного нагляду (контролю) у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, та надання за результатами її проведення рекомендацій органам державного нагляду (контролю).

Таким чином, оцінювання ефективності державного нагляду (контролю) буде впроваджено після прийняття проекту Закону № 5837 та не потребує окремого визначення як заходу.

Враховуючи викладене, заходи 2.2.2.1.5. - 2.2.2.1.7. в Додатку 2 до Програми потребують виключення.

2. Заходами 2.2.2.1.8.-2.2.2.1.9. в Додатку 2 до Програми передбачено створення та введення в експлуатацію електронної системи управління ризиками, відповідальний виконавець – Мінекономіки.

Звертаємо увагу, що згідно зі статтею 4¹ Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” створено Інтегровану автоматизовану систему державного нагляду (контролю) (далі – ІАС ДНК), яка, зокрема, акумулює інформацію про заходи державного нагляду (контролю).

Враховуючи, що система управління ризиками має базуватися на результатах державного нагляду (контролю), така система є складовою ІАС ДНК.

3. Враховуючи розроблений Мінекономіки законопроект № 8058, заходи 2.2.3.4.3. - 2.2.3.4.8. у очікуваному стратегічному результаті 2.2.3.4. в Додатку 2 до Програми потребують виключення.

4. Щодо заходів 2.4.4.10.1-2.4.4.10.4. в Додатку 2 до Програми варто зазначити, що Мінекономіки внесено до Верховної Ради України проект Закону України “Про Установу бізнес-омбудсмена в Україні”, який зареєстровано 05.06.2020 року за номером 3607.

Враховуючи зазначене, заходи, визначені заходами 2.4.4.10.1-2.4.4.10.4. в Додатку 2 до Програми, пропонуємо замінити на “супроводження до прийняття у Верховній Раді України проекту Закону України “Про Установу бізнес-омбудсмена в Україні” від 05.06.2020 № 3607.

5. Щодо заходу “1.1.1.8.5. Розроблення проекту закону про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі”, яким у його статті 17:

1) як підставу для відмови в участі у процедурі закупівлі визначено відсутність у юридичної особи - учасника процедури закупівлі антикорупційної програми та звіту за результатами моніторингу її виконання за рік, що передує року, в якому юридична особа бере участі у процедурі закупівлі, якщо вартість закупівлі дорівнює чи перевищує 10 мільйонів гривень (у тому числі за лотом);

2) визначається спосіб документального підтвердження наявності у учасника процедури закупівлі антикорупційної програми та звіту за результатами моніторингу її виконання” та пов’язаних з ним заходів 1.1.1.8.6. - 1.1.1.8.10. в Додатку 2 до Програми, а також пункту 10 “передбачено обов’язок приймати антикорупційні програми для юридичних осіб, які є учасниками процедури закупівлі відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі”, якщо вартість закупівлі дорівнює або перевищує 10 млн. грн.. (у тому числі за лотом), а також виконавцями за договорами про таку закупівлю”, передбаченого заходом 1.1.1.8.1. в Додатку 2 до Програми (далі – Захід 1.1.1.8.5. з Додатку 2 до Програми).

Мінекономіки підтримується необхідність запровадження ефективних адміністративних, процесуальних та юридичних стимулів для впровадження бізнесом практики доброчесності. Водночас є незрозумілим яким чином реалізація кроків, запропонованих Заходом 1.1.1.8.5. з Додатку 2 до Програми, допоможе досягнути очікуваного стратегічного результату “1.1.1.8. Антикорупційні програми та інші програмні документи антикорупційного характеру органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших публічних інституцій є дієвим механізмом подолання та упередження корупційних практик у публічному секторі; до їх розробки і моніторингу виконання долучається громадськість”, до якого відноситься зазначений захід, оскільки учасники процедур закупівель є представниками бізнесу, які є для держави в особі замовників постачальними товарів, виконавцями робіт та надавачами послуг. Крім того, наразі пунктом 10 частини першої статті 17 Закону України “Про публічні закупівлі” і так передбачена підстава для відмови в участі учаснику процедури закупівлі, якщо юридична особа, яка є учасником процедури закупівлі (крім нерезидентів), не має антикорупційної програми чи уповноваженого з реалізації антикорупційної програми, якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) або робіт дорівнює чи перевищує 20 мільйонів гривень (у тому числі за лотом). Також не зрозуміло яку проблему пропонується вирішити шляхом запровадження відмови в участі у процедурі закупівлі учаснику у якого відсутній звіт за результатами моніторингу виконання антикорупційної програми за рік, що передує року, в якому юридична особа бере участі у процедурі закупівлі, якщо вартість закупівлі дорівнює чи перевищує 10 мільйонів гривень (у тому числі за лотом), що запропоноване Заходом 1.1.1.8.5. з Додатку 2 до Програми, та яким чином відсутність звіту може вплинути на ефективність виконання учасником своїх зобов’язань за договором про закупівлю. Крім того, не вбачається доцільним пониження порогу з 20 мільйонів гривень до 10 мільйонів гривень вартості предмета закупівлі для обов’язкової наявності в учасника процедури закупівлі антикорупційної програми, оскільки в умовах сьогодення, урахувавши триваючий військовий стан України та вкрай складну економічну ситуації в Україні (руйнація інфраструктури, втрата підприємств, порушення логістики,

міграція населення, тощо та відповідно суттєве скорочення пропозиції товарів, робіт та послуг, спричинені цим наслідки збільшення рівня інфляції та постійні коливання цін), запровадження додаткового навантаження на бізнес може мати непередбачувані негативні ризики, які можуть вплинути як на рівень конкуренції в публічних закупівлях, так і на ефективність їх здійснення, та не матиме позитивного економічного ефекту.

Варто зазначити, що політика Мінекономіки в сфері публічних закупівель направлена на спрощення проведення замовниками закупівель та доступу до них суб'єктам господарювання, що в умовах сьогодення є важливою умовою їх ефективності, тому ініціативи в сфері публічних закупівель мають передбачати максимальне спрощення проведення публічних закупівель, зокрема в умовах запровадженого в Україні правового режиму воєнного стану та в післявоєнний період, за рахунок скорочення строків проведення закупівлі, а також спрощення вимог до учасників та зменшення кількості документів, які вимагаються замовником під час закупівлі від учасників.

Ураховуючи викладене, Захід 1.1.1.8.5 з Додатку 2 до Програми, а також пункти “3) передбачено обов'язок приймати антикорупційні програми для юридичних осіб, які є учасниками процедури закупівлі відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі”, якщо вартість закупівлі дорівнює або перевищує 10 млн. грн. (у тому числі за лотом), а також виконавцями за договорами про таку закупівлю (5%)”, “2) набрав чинності закон щодо внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі”, яким у його статті 17: а) як підставу для відмови в участі у процедурі закупівлі визначено відсутність у юридичної особи – учасника процедури закупівлі, антикорупційної програми та звіту за результатами моніторингу її виконання за рік, що передує року, в якому юридична особа бере участі у процедурі закупівлі, якщо вартість закупівлі дорівнює чи перевищує 10 млн. грн. (у тому числі за лотом) (5%)” та “б) визначено спосіб документального підтвердження наявності в учасника процедури закупівлі антикорупційної програми та звіту за результатами моніторингу її виконання (5%)” показника (індикатора) досягнення очікуваного стратегічного результату “1.1.1.8. Антикорупційні програми та інші програмні документи антикорупційного характеру органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших публічних інституцій є дієвим механізмом подолання та упередження корупційних практик у публічному секторі; до їх розробки і моніторингу виконання долучається громадськість” з Додатку 1 до Програми потребують виключення.

6. Щодо заходу “2.2.1.1.4. Розроблення проекту закону, яким, з урахуванням результатів дослідження та концепції, зазначених в описах заходів 2.2.1.1.1. і 2.2.1.1.3., внесено зміни до Закону України “Про публічні закупівлі)” і визначено:

1) підстави та особливості здійснення закупівель із використанням інструменту підготовки та проведення закупівель у сфері інформатизації;

2) основні вимоги до функціоналу інструменту підготовки та проведення закупівель у сфері інформатизації” в Додатку 2 до Програми, а також пов’язаних з ним заходів 2.2.1.1.5. - 2.2.1.1.11. в Додатку 2 до Програми (далі – Захід 2.2.1.1.4. з Додатку 2 до Програми).

Закон України “Про публічні закупівлі” визначає правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об’єднаних територіальних громад. Основною метою Закону України “Про публічні закупівлі” є забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції. Для досягнення поставленої мети Законом України “Про публічні закупівлі” передбачено, зокрема, використання електронної системи закупівель. Закон України “Про публічні закупівлі” пропонує замовнику, залежно від обставин, різноманітні способи здійснення закупівель, що забезпечують конкурентний і прозорий механізм придбання товарів, робіт і послуг для забезпечення своєї діяльності.

Поряд з цим частиною восьмою статті 3 Закону України “Про публічні закупівлі” передбачено, що окремими законами встановлюються особливості здійснення процедур закупівлі для закупівлі послуг з підготовки фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів (післядипломна освіта) за державним замовленням, товарів і послуг, закупівля яких здійснюється відповідно до програм Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні, що виконуються відповідно до закону, та послуг енергосервісу (далі – Перелік).

Разом з тим зауважимо, що Закон України “Про публічні закупівлі” також має на меті адаптувати законодавство України до законодавства Європейського Союзу у сфері закупівель на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію з ЄС). Станом на сьогодні державна політика у сфері публічних закупівель, зокрема основні положення Закону України “Про публічні закупівлі”, враховують міжнародні зобов’язання України щодо приведення вітчизняного законодавства у відповідність із директивами Європейського Союзу з питань закупівель (2014/23/ЄС, 2014/24/ЄС, 2014/25/ЄС, 92/13/ЄЕС, 89/665/ЄЕС), Угодою про асоціацію з ЄС. Наразі Перелік концептуально узгоджується з директивами Європейського Союзу, і відповідно його розширення може призвести до формування негативного іміджу України на міжнародній арені.

Отже, ураховуючи, що наразі Законом України “Про публічні закупівлі” створені всі умови для ефективного здійснення замовником публічних закупівель, а розвиток електронної системи закупівель направлений на автоматизацію процесів та інструментів, пропонується переглянути доцільність впровадження “офіційного інструменту підготовки та проведення публічних закупівель у сфері інформатизації, який передбачає візуалізацію закупівель, наявність телекомунікаційних мереж, автоматизацію розрахунків очікуваної вартості” з необхідністю внесення змін до Закону України “Про публічних закупівель”, передбаченого Заходом 2.2.1.1.4. з Додатку 2 до Програми.

Також перегляду потребує очікуваний стратегічний результат “2.2.1.1. Розроблено та введено в промислову експлуатацію офіційний інструмент підготовки та проведення публічних закупівель у сфері інформатизації, який передбачає візуалізацію закупівель, наявність телекомунікаційних мереж, автоматизацію розрахунків очікуваної вартості” з Додатку 1 до Програми в частині запровадження внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі”, оскільки неефективність складення тендерної документації для публічних закупівель у сфері інформатизації, що зумовлена відсутністю в уповноваженої особи замовника достатніх технічних знань і досвіду закупівель високотехнологічних товарів і послуг, як про це зазначено в описі проблеми 2.2.1. з Додатку 1 до Програми, не може бути вирішена шляхом внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі”, це питання професіоналізації сфери інформатизації та тих осіб, що здійснюють закупівлі в цій сфері. Закон України “Про публічні закупівлі” є актом, який встановлює загальні правила здійснення публічних закупівель для усіх замовників та не направлений на вирішення питань окремих сфер.

7. Щодо заходів 2.2.5.1.1., 2.2.5.2.1., 2.2.5.3.1., 2.2.7.1.1. Додатку 2 до Програми.

Мінекономіки в цілому підтримує завдання, що визначені заходами 2.2.5.1.1., 2.2.5.2.1., 2.2.5.3.1., 2.2.7.1.1. Додатку 2 до Програми. Однак з огляду на те, що відповідно до Положення про Міністерство економіки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459 (із змінами), до компетенції Мінекономіки не належить розроблення нормативно-правових актів щодо регулювання діяльності Антимонопольного комітету України, пропонуємо визначити головним виконавцем по зазначених заходах та заходам на їх виконання Національне агентство з питань запобігання корупції та Антимонопольний комітет України (за згодою).

Разом з тим, стосовно заходу 2.2.5.3.1. Додатку 2 до Програми інформуємо, що у Верховній Раді України зареєстрований та прийнятий у першому читанні проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України” (реєстр. № 5431 від 27.04.2021), унесений народними депутатами України Підласою Р. А., Наталухою Д. А. та ін. (далі –

законопроект № 5431), який наразі готується до другого читання. Законопроект № 5431 передбачає проведення реформи законодавства про захист економічної конкуренції, вдосконалення діяльності Антимонопольного комітету України з метою підвищення ефективності системи розвитку та захисту економічної конкуренції, вдосконалення державної політики у сфері захисту економічної конкуренції, посилення інституційної спроможності Антимонопольного комітету України.

Також звертається увага, що у Верховній Раді України зареєстрований проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державну допомогу суб’єктам господарювання” та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення контролю та моніторингу державної допомоги суб’єктам господарювання” (реєстр. № 5648 від 10.06.2021), унесений народними депутатами України Підласою Р. А., Наталухою Д. А. та іншими (далі – законопроект № 5648). Законопроект № 5648 розроблений з метою приведення національного законодавства у відповідність із правилами контролю і моніторингу державної допомоги, що закріплені Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та відповідно – *acquis* Європейського Союзу.

8. Підпунктом 11 заходу 1.1.4.1.1. в Додатку 2 до Програми пропонується розроблення проекту закону, яким, зокрема, передбачено встановлення доплати за покладення на працівника (працівників) із штатної чисельності органу або організації функцій уповноваженої особи як додаткової роботи.

Отже, підпунктом 11 заходу 1.1.4.1.1. в Додатку 2 до Програми передбачено встановлення доплати за покладення на працівника (працівників) із штатної чисельності органу або організації функцій уповноваженої особи як додаткової роботи, при цьому Очікувані стратегічні результати з виконання пункту 2 показника (індикатора) досягнення очікуваного стратегічного результату 1.1.4.1. в Додатку 1 до Програми, зокрема передбачають внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України щодо застосуванню коефіцієнта 1,3 до окладів на посадах державної служби державних службовців, які безпосередньо виконують функції з питань запобігання та виявлення корупції; надбавок та доплат в розмірі 30% посадового окладу посадовим особам місцевого самоврядування, поліцейським та військовим, які виконують функції з питань запобігання та виявлення корупції в складі уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції, а саме:

від 18.01.2017 № 15 “Питання оплати праці працівників державних органів” щодо застосування коефіцієнта 1,3 до окладів на посадах державної

служби державних службовців, які безпосередньо виконують функції з питань запобігання та виявлення корупції;

від 30.08.2002 № 1298 “Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери” щодо встановлення доплати за виконання завдань та обов’язків щодо запобігання та виявлення корупції в розмірі 30% посадового окладу;

від 30.08.2017 № 704 “Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб” щодо встановлення надбавки військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), особам рядового і начальницького складу за виконання ними обов’язків в складі уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції у розмірі 30% посадового окладу;

від 11.11.2015 № 988 “Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції” щодо здійснення доплати за виконання завдань та обов’язків щодо запобігання та виявлення корупції в розмірі 30% посадового окладу з урахуванням окладу за спеціальним званням та надбавки за стаж служби;

від 09.03.2006 № 268 “Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів” щодо виплати працівникам органів місцевого самоврядування, які виконують функції з питань запобігання та виявлення корупції, надбавки в розмірі 30% посадового окладу.

Враховуючи зазначене, положення підпункту 11 заходу 1.1.4.1.1. в Додатку 2 до Програми не відповідає показникам (індикаторам) досягнення, визначеними Очікуваними стратегічними результатами з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки.

Також слід зазначити, що абзацом десятим пункту 6 частини першої статті 20 Закону України “Про Кабінет Міністрів України” встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає відповідно до закону умови оплати праці працівників бюджетних установ та підприємств державного сектору економіки, а також грошового забезпечення військовослужбовців (осіб рядового і начальницького складу), поліцейських.

Таким чином, розроблення проекту закону, яким, зокрема, передбачено встановлення доплати за покладення на працівника (працівників) із штатної чисельності органу або організації функцій уповноваженої особи як додаткової роботи та внесенню подальших відповідних змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України не потребує окремого визначення як Заходу.

Враховуючи викладене, підпункт 11 заходу 1.1.4.1.1. в Додатку 2 до Програми потребує виключення.

9. Підпунктом 6 заходу 2.3.6.1.1. в Додатку 2 до Програми пропонується розроблення проекту закону про внесення змін до Закону України “Про Бюро економічної безпеки України”, яким, зокрема, передбачатиметься визначення на рівні закону посадових окладів працівників Бюро економічної безпеки.

Слід зазначити, що статтею 31 Закону України “Про Бюро економічної безпеки України” встановлено, що особливі умови та розміри оплати праці і грошового забезпечення працівників БЕБ визначаються Кабінетом Міністрів України. Посадовий оклад осіб, які мають спеціальні звання, не може становити менше 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року.

Посадовий оклад державних службовців та інших працівників Бюро економічної безпеки України не може становити менше трьох розмірів посадового окладу, встановленого Кабінетом Міністрів України для працівників, які займають відповідні посади в центральних органах виконавчої влади.

Розроблення проекту закону, яким, зокрема, передбачатиметься визначення на рівні закону посадових окладів працівників Бюро економічної безпеки не узгоджуватиметься із положеннями самого Закону України “Про Бюро економічної безпеки України”, а також із абзацом десятим пункту 6 частини першої статті 20 Закону України “Про Кабінет Міністрів України”, відповідно до якого Кабінет Міністрів України визначає відповідно до закону умови оплати праці працівників бюджетних установ та підприємств державного сектору економіки, а також грошового забезпечення військовослужбовців (осіб рядового і начальницького складу), поліцейських.

Ураховуючи зазначене, підпункт 6 заходу 2.3.6.1.1. в Додатку 2 до Програм пропонуємо виключити.

10. Заходом 2.1.4.7. в Додатку 2 до Програми передбачається супроводження розгляду проекту закону “Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” щодо врегулювання питання оплати праці працівників судів” (реєстр. № 6311 від 16.11.2021) у Верховній Раді України (в тому числі, у разі застосування до нього Президентом України права вето).

При цьому, заходом 2.1.4.7.1. в Додатку 2 до Програми передбачається підвищення оплати праці працівникам суду, що не відповідає Очікуваному стратегічному результату 2.1.4.7. в Додатку 1 до Програми стосовно того, що розмір суддівської винагороди, передбачений Законом України “Про

судоустрій і статус суддів”, не обмежується на підставі інших нормативно-правових актів.

На сьогодні частиною четвертою статті 150 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” визначено, що розмір посадового окладу працівника апарату суду, посада якого віднесена до найнижчої за умовами оплати праці посади державної служби, встановлюється в розмірі, встановленому законодавством про державну службу.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 358 “Деякі питання оплати праці державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя” затверджено схему посадових окладів із визначенням коефіцієнтів для державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя з урахуванням категорій, підкатегорій та рівнів державних органів у коефіцієнтах від 1 до 9 (*виходячи з прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня 2021 року (2 102 грн.) посадові оклади становлять від 4 204 до 37 836 гривень*), а посадові оклади державних службовців апарату Конституційного Суду України та Верховного Суду (Верховного Суду України) визначаються з додатковим коефіцієнтом 1,3.

Крім того, заробітна плата державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя складається також з: надбавки за вислугу років; надбавки за ранг державного службовця; премії (у разі встановлення) за результатами щорічного оцінювання службової діяльності та місячної або квартальної премії відповідно до особистого внеску державного службовця в загальний результат роботи державного органу.

Кодексом законів про працю України та Законом України “Про оплату праці” визначено, що розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства, установи, організації.

Отже, реалізація зазначених вище змін призведе до значних диспропорцій в оплаті праці державних службовців та працівників судів, органів та установ системи правосуддя в порівнянні із оплатою праці державних службовців інших державних органів, що суперечитиме законодавству про оплату праці.

Також слід зазначити, що розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 року № 622-р схвалено Концепцію реформування системи оплати праці державних службовців (далі – Концепція), метою якої є зміна системи та встановлення єдиних підходів до регулювання оплати праці у сфері державної служби.

Згідно з Концепцією робота на аналогічних посадах державної служби з однаковим рівнем складності та відповідальності має однаково оплачуватись.

Також зазначаємо, що проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про державну службу” щодо впровадження єдиних підходів в

оплаті праці державних службовців на основі кваліфікації посад» зареєстровано 23.11.2022 у Верховній Раді України за № 8222.

Щодо відсутності обмеження на підставі інших нормативно-правових актів розміру суддівської винагороди, передбаченого Законом України “Про судоустрій і статус суддів”, то відповідно до статті 135 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” суддівська винагорода регулюється цим Законом та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами, а фінансова складова є невід’ємною частиною забезпечення незалежного судочинства.

Суддівська винагорода одночасно виступає і запобіжним механізмом від вчинення корупційних правопорушень.

На сьогодні частиною третьою статті 135 Закону України “Про судоустрій і статус суддів” визначено, що базовий розмір посадового окладу судді становить:

1) судді місцевого суду – 30 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

2) судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду – 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року;

3) судді Верховного Суду – 75 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року.

Водночас Законом України “Про Державний бюджет України на 2021 рік” встановлено, що прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді з 1 січня 2021 року становить 2102 гривні і на сьогодні є незмінним.

Враховуючи викладене, очікуваний стратегічний результат 2.1.4.7. в Додатку 2 до Програми потребує виключення, як такий, що не є предметом врегулювання як оплати праці працівників суду так і суддівської винагороди.

11. Підпунктом 3 заходу 3.3.2.3.1. в Додатку 2 до Програми пропонується підготувати проект закону, де на рівні закону чітко встановити розміри посадових окладів для прокурорів САП, у тому числі тих, що перебувають на адміністративних посадах у САП.

Водночас частиною першою статті 81 Закону України “Про прокуратуру” визначено, що заробітна плата прокурора регулюється цим законом та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами.

Частиною шостою статті 81 Закону України “Про прокуратуру” встановлено, що посадовий оклад прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури не може бути меншим за посадовий оклад керівника структурного підрозділу центрального управління Національного антикорупційного бюро України, що здійснює досудове розслідування.

Отже, врегулювання розмірів посадових окладів для прокурорів САП, у тому числі тих, що перебувають на адміністративних посадах у САП, має здійснюватися шляхом внесення відповідних змін виключно до Закону України "Про прокуратуру".

12. Підпунктом 5 заходу 3.3.3.6.1. в Додатку 2 до Програми пропонується підготувати проект закону, яким, зокрема, рівень посадових окладів службовців АРМА підвищити до рівня, необхідного для можливості залучення компетентних та добросовісних працівників.

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України "Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів" працівниками Національного агентства є державні службовці та особи, які працюють за трудовим договором у Національному агентстві.

На сьогодні умови оплати праці працівників Національного агентства визначено статтею 13 Закону України "Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів", де розміри посадових окладів встановлено залежно від розміру мінімальної заробітної плати і становлять від 5 до 12 мінімальних заробітних плат.

Водночас пунктом 3 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України від 06.12.2016 № 1774-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" встановлено, що мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів і заробітної плати працівників та інших виплат, крім розрахунку щорічного обсягу фінансування статутної діяльності політичних партій.

До внесення змін до законів України щодо незастосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини вона застосовується у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб встановленого на 1 січня календарного року, починаючи з 1 січня 2017 року.

Крім того, статтею 7 Закону України "Про Державний бюджет України на 2022 рік" встановлено, що з 1 січня 2022 року для визначення посадових окладів працівників інших державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, а також працівників податкових і митних органів застосовується прожитковий мінімум для працездатних осіб у розмірі 2102 гривні.

Відповідно розміри посадових окладів працівників Національного агентства становлять від 5 до 12 розмірів прожиткових мінімумів (від 10 510 до 25 224 гривні).

Враховуючи викладене, підпункт 5 заходу 3.3.3.6.1. Додатку 2 до Програми потребує виключення, оскільки умови оплати праці працівників АРМА визначено спеціальним законом.

13. Очікуваним стратегічним результатом 2.4.4.5. в Додатку 2 до Програми передбачено у співпраці з бізнес-середовищем забезпечити сприяння юридичним особам приватного права у розробці та вдосконаленні кодексів доброчесності на основі провідних практик корпоративного управління.

Заходом 2.4.4.5.1 в Додатку 2 до Програми передбачено розроблення проекту Типового кодексу доброчесності, який містить положення, зокрема, щодо: відповідальності за порушення Кодексу доброчесності; етичних стандартів процесу найму, забезпечення рівності можливостей для працівників та недопущення дискримінації працівників; порядку взаємодії з державними службовцями, зв'язку з громадськістю та взаємодії з бізнес-партнерами; корпоративної соціальної відповідальності та благодійних внесків.

Зазначені заходи запроваджують додаткову регуляцію, що в цілому суперечить принципам дерегуляції та цілям Уряду щодо спрощення ведення бізнесу. В свою чергу, встановлення відповідальності за порушення бізнес-середовищем прийнятого на виконання цих заходів Типового кодексу посилить тиск на підприємців під час повоєнного відновлення.

При цьому, наприклад забезпечення рівності можливостей для працівників та недопущення дискримінації працівників вже врегульовано статтею 2¹ Кодексу законів про працю України, за порушення якої статтею 265 цього ж Кодексу передбачено відповідальність.

Крім цього, виходячи зі змісту даного пункту Заходів, будь-який суб'єкт господарювання зі статусом юридичної особи буде зобов'язаний розробити і затвердити свій кодекс доброчесності. Цим же пунктом передбачається регламентувати в кодексі порядок взаємодії з бізнес-партнерами та корпоративну соціальну відповідальності та благодійних внесків. Зазначена регуляція вбачається надмірною, оскільки благодійність за своєю суттю здійснюється добровільно, а засновники юридичної особи самостійно визначають розподіл зобов'язань.

Також варто зазначити, що за розподілом кількості найманих працівників, відповідно до даних Державної служби статистики, у великих суб'єктів господарювання у 2021 році працювало всього 22,7% працівників. Великі підприємства, здебільшого мають необхідні структури для розробки відповідних кодексів. Крім того, це часто є частиною політики компанії. Більша

ж частина найманих працівників, а саме 73,3 % працює в суб'єктів господарювання середніх, малих та мікро розмірів. В таких умовах не доцільно запроваджувати додаткові зобов'язання, для суб'єктів господарювання, оскільки частина з них можуть самі запроваджувати відповідну політику, а для інших, через недостатню кількість працівників така документація не є потрібною, що матиме скоріше негативний ефект на розвиток підприємництва, і відповідно, зайнятості населення.

Враховуючи вищезазначене, пропонуємо виключити Очікуваний стратегічний результат 2.4.4.5. в Додатку 2 до Програми.

Також, враховуючи виключення окремих заходів та очікуваних стратегічних результатів в Додатку 2 до Програми, доцільно привести у відповідність і Додаток 1 до Програми.

14. У підпунктах 4, 6 пункту 2.7.3.4.1. Очікуваного стратегічного результату 2.7.3.4. в Додатку 2 до Програми слова «праці та» виключити, оскільки центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері праці є Мінекономіки.

15. Пропонуємо доповнити Додаток 2 до Програми заходом 2.3.5.1.8.:

“

Найменування та зміст заходу	Строки виконання		Виконавці	Фінансові ресурси		Показник (індикатор) виконання	Джерело даних	Базовий показник
	Дата початку	Дата завершення		Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)			
2.3.5.1.8. Розроблення проектів законів про внесення змін до Податкового кодексу України, Митного кодексу України, Бюджетного кодексу України та Закону України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” якими: 1) впровадити комплекс заходів, що гарантуватимуть справедливую конкуренцію платників податків; 2) забезпечити виконання гарантій	січень 2023	грудень 2023	Мінекономіки Мінфін ДПС Держмитслужба БЕБ НБУ	Державний бюджет	у межах встановлених бюджетних призначень на відповідний рік	законопроект розроблено та прийнято	Мінекономіки	проект закону розроблено та подано

Найменування та зміст заходу	Строки виконання		Виконавці	Фінансові ресурси		Показник (індикатор) виконання	Джерело даних	Базовий показник
	Дата початку	Дата завершення		Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)			
держави перед платниками податків поза впливом суб'єктивного фактору посадових осіб та пов'язаних з цим корупційних ризиків; 3) сприяти покращенню індексів ділових очікувань та економічній свободі підприємця.								

”

Україна знаходиться на 130 місці у рейтингу економічної свободи серед держав світу та на 122 місці у рейтингу сприйняття корупції.

Посадові особи з числа вищих керівників фіскальних органів періодично є фігурантами кримінальних справ щодо різних зловживань.

Держава накопичила значні борги перед підприємцями та має історію нарахування необґрунтованих штрафів.

Не менше половини податків, що отримує держава у формі оподаткування заробітної плати утримується із зарплат осіб, що фінансуються із державного бюджету та державних підприємств.

Стосунки з податковими органами є частим вирішальним фактором хто виграє конкуренцію в бізнес середовищі.

Критично необхідним є внесення комплексу змін, що зменшать корупційні ризики, дискреційні повноваження органів та гарантуватимуть виконання державою своїх зобов'язань перед підприємцями.

4. Узагальнений висновок

Позиція Мінекономіки: погодити проект постанови із зауваженнями.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економіки України**

Юлія СВИРИДЕНКО